

120 LET HISTORIE VÚPS V DATECH

V letošním roce slaví Výzkumný ústav pivovarský a sladařský (VÚPS) 120 let své nepřetržité existence. Je to hodně nejen na lidský věk, ale i na instituci tohoto typu ve středoevropském regionu. Ústav patří mezi nejstarší fungující výzkumné ústavy nejen v naší republice. Nebude proto na škodu připomenout si ve stručné chronologii významné mezníky a osoby, které jsou s ním spojeny. Celá historie začala již o patnáct let dříve ...

1873 Založen Spolek pro průmysl pivovarský v království Českém
Zahájeno vydávání časopisu Kvas (vydavatel Antonín Stanislav Schmelzer)

1878 Vznikl nový časopis Český sládek (vydavatel J. M. Schary), který již v prvním čísle psal, že časopis bude věnovat pozornost sladovnické škole a budování výzkumné stanice (časopis zanikl roku 1880)

1879 Zřízena spolková laboratoř, kde bylo možno dělat běžné rozbory piv a pozorování či vycvičit se v mikroskopování

1883 Karel Tiller, který učil na sladovnické škole, založil a vydával časopis Pivovarské listy

srpen 1885 V Českých Budějovicích na sjezdu Spolku zvolen přípravný výbor Jednoty pro založení a vydržování výzkumného ústavu pro průmysl pivovarský

prosinec 1886 Ustavena Jednota pro založení a vydržování výzkumného ústavu pro průmysl pivovarský v Praze. Na jaře příštího roku bylo rozhodnuto, že ústav zahájí činnost 1. října 1887

prosinec 1887 Ústav již sídlil na Senovážném náměstí č. 26 v Praze. Činnost byla oficiálně zahájena počátkem roku 1888, prvním ředitelem byl jmenován Antonín Kukla

1891 Expozice ústavu na Jubilejní zemské výstavě v Praze

1892 Spolek pro průmysl pivovarský udělil výzkumnému ústavu za zásluhy zlatou spolkovou medaili

1893 Ústav se přestěhoval do nových místností ve Pštrossově ulici čp. 1762 v Praze na Novém Městě

červenec 1896 Druhým ředitelem jmenován František Chodounský
V téže roce věnoval výzkumnému ústavu ředitel kodaňského ústavu Alfréd Jørgensen sbírku kultur mikroorganismů

duben 1897 Ústav se přestěhoval do nových místností v pivovaru U bílé labutě v Praze v ulici Na Poříčí čp. 1068

1903 První diskuse o výstavbě pivovarského domu

1905 V pořadí třetím ředitelem ústavu byl jmenován Vladimír Čihák

1910 Zřízena Vyšší pivovarská škola při výzkumném ústavu, která nahradila chemicko-fyziologické kurzy, konané od roku 1895

1912 Ministerstvo veřejných prací udělilo výzkumnému ústavu právo vydávat v oboru sladovnickém a pivovarském certifikáty

1914 V rámci reorganizace ukončena činnost obou škol, Jednoty i výzkumného ústavu
Na ustavující valné hromadě konané 13. 9. 1914 byla vytvořena nová organizace s názvem Společnost na vydržování vědeckých ústavů pro průmysl pivovarský v Praze
Výzkumný ústav, školy a spolková laboratoř se od 1. 10. 1914 přejmenovaly na Vědecké ústavy pivovarské v Praze

1915–1918 Činnost ústavu velmi omezena, pivovarské školy uzavřeny (I. světová válka)

1919 Od počátku roku obnovena činnost škol

1920 V srpnu 1920 z iniciativy profesora Františka Ducháčka a Vladimíra Vavřína Žily založen Státní výzkumný ústav kvasného průmyslu při České vysoké škole technické v Brně

1921 Na podzim zahájena činnost sladařského oddělení (Sladařský ústav) brněnského ústavu

1927 Ústavy zahájily vydávání vědeckých monografií v cyklu Pivovarský sborník. První publikací byla práce J. F. Hrachy: *Vědecké základy moderního pivovarství*

1932 Po smrti Vladimíra Čiháka byl dočasně jmenován čtvrtým ředitelem ústavu Alois Stádník

1932 Pátým ředitelem byl jmenován Jan Šatava

1933 Na valné hromadě 23. 4. 1933 dostalo ředitelství plnou moc k finanční transakci pro stavbu vlastní budovy

První ředitel výzkumného ústavu pro průmysl pivovarský v Praze Antonín Kukla

Pivovarský dům v roce 1938

V tomto roce vyšel čtvrtý sešit Pivovarského sborníku s prací A. Stádníka: *Studie chmelení*

1936 Na schůzi ředitelství Vědeckých ústavů pivovarských 17. 5. 1936 přijat návrh, aby byl společně s Ochranným svazem pivovarů v Čechách zakoupen dům v Praze 2, na rohu Ječné a Lípové ulice čp. 511. Téhož roku byl dům zbourán a zahájena stavba nového

duben 1937 Budova Pivovarského domu dokončena a předána do užívání ústavu i Ochrannému svazu

1938 Zemřel ředitel Jan Šatava, šestým ředitelem jmenován Václav A. Kurz

1940–1944 Časopis Kvas vydáván v české a německé verzi pod názvem Gambrinus. V roce 1944 bylo jeho vydávání zcela zastaveno, stejně jako pedagogická činnost

1942 Vedením ústavu pověřen R. Brunner

1945 Ústav poškozen při náletu na Prahu v únoru
Po odchodu německého personálu se sedmým ředitelem stal Václav Salač

1950 Ukončena pedagogická činnost ústavu
Sloučení pražského pivovarského ústavu s brněnským sladařským ústavem pod názvem Výzkumný ústav pivovarský a sladařský
Ústav přímo podřízen Ministerstvu potravinářského průmyslu

1955 Založen časopis Kvasný průmysl

1958 Osmým ředitelem se stal Jiří Maštovský
Pod jeho vedením byla k ústavu přičleněna normotvorná skupina a oddělení technických informací

1960 K ústavu přičleněno pivovarské a sladařské pracoviště v Bratislavě

1962 VÚPS rozšířen o Pokusné a vývojové středisko (PVS) v Braníku
Devátým ředitelem jmenován Jiří Tarant

1965 VÚPS se stal součástí nově vytvořeného Trustu pivovarů a sladoven, Praha (později koncernu)

1970 Ústav se dočkal první ředitelky – v pořadí desátá usedla na ředitelské křeslo vedoucí mikrobiologického oddělení ústavu Olga Bendová

1978 Olga Bendová jmenována profesorkou na VŠCHT, ve funkci ředitelky ji vystřídala v pořadí jedenáctá Gabriela Basařová

1981 Založení na tehdejší dobu špičkově přístrojově vybaveného oddělení speciálních analýz, které mělo sloužit zejména kontrole obsahu cizorodých látek pro export

1982 Gabriela Basařová profesorkou na VŠCHT, dvanáctým ředitelem VÚPS se stal Jiří Cuřín

1989 Transformace celého koncernového vedení včetně VÚPS na státní podnik Pivovary a sladovny, výzkum a služby
Ředitelem s. p. byl zaměstnanci zvolen Jan Veselý (ve vedení VÚPS zůstal Jiří Cuřín)

1991 Třináctým ředitelem VÚPS se na základě výběrového řízení stal Tomáš Lejske

1994 Dopravena privatizace celého podniku pod společným názvem Výzkumný ústav pivovarský a sladařský, a. s. (VÚPS). Ústav měl v té době ředitele dva – generálního ředitele a. s. Jana Veselého a ředitele VÚPS Tomáše Lejska, který měl na starosti problematiku výzkumu

1995 Po odchodu Tomáše Lejska pověřen vedením ústavu Vladimír Kellner

březen 1996 Zrušena funkce generálního ředitele a čtrnáctým ředitelem VÚPS byl jmenován Karel Kosař (ve funkci dosud).

Zasedací místnost Výzkumného ústavu pivovarského a sladařského, rekonstruovaná v roce 2006